יט א מיי' פ"ב מהלכות מעילה הלכה א :

כ ב ג מיי' פ"ו מהלכות ערכין הלכה י :

ס"ל נשלא נ"ק

כא ד מיי' שם פ"ה הלכה יב :

כב ה ו מיי' שם הלכה יא ופ"א מהלכות איסורי מזבח הלכה י :

כאומר נ"ק

שהגזברין יעכבו אותה לשוחטה עד שישומו אותה ומתחייב דמי שומא לב"ה ואשמעינן שאין הקדש חל על גופה של עולה [אלא] לענין שתאסר לשוחטה עד שיפדנה הלכך ממתני' ניחא ליה דלא קאמר במתני' שיחול על גוף הבהמה אלא בחוב בעלמא אבל קשיא ליה כיון דמ"מ

יט] *עולה דיכול להתפיס לחרמי כהנים א"כ ע"כ ס"ל דהקדש חל על גוף הבהמה דאם לא כן על מה יחול חרם הכהן דלא דמי לחרמי בדק הבית שאם אמר הרי עלי מנה לבדק הבית חייב דאמירה לגבוה כמסירה להדיוט אבל חרמי כהנים ודאי אם אמר הרי עלי מנה לחרמי כהנים אם ירצה יחזור בו דאמירה להדיוט לאו כלום היא וחרמי כהנים לא הוו אלא *כאומר חפץ זה לחרמי כהנים שאז ודאי החרמים חל על גוף החפץ א"כ ע"כ סבר עולא שהחרם חל על גוף הבהמה א"כ למה אין בה אלא עיכוב גזברין ואמאי כ] *הרי איכא איסורא לשחוט עד שיפדנה ומשני מדרבנן כא] כלומר מדאורייתא אינו חל כלל על גוף הבהמה ומדרבנן הוא דחל על גוף הבהמה ואסור לשוחטה ועיקר קרא ודאי אתא לומר שחל על הקדש לכל הפחות להתחייב מטעם חוב ועוד מלא רבי בשם ר"י דפריך מעולא דאמר המתפיס עולה לב"ה ולא אמר לחרמי כהנים ש"מ דסבר דחרמי כהנים לא אמר כלום כרב הונא וקשיא למילתא דדריש דיכול להתפיס לחרמי כהנים [א] ומשני מדרבנן היא דדריש מכל חרם דחרמי כהנים היינו מדרבנן: **למעילה** (*ק"ק כתיב) · ק"ק מלא דרשינן כל חרם לומר דמיירי בחרמי כהנים אם כן קדשי קדשים בחרמי כהנים היכא כתיב ואומר מורי הרמ"ר דסמיך אקרא אחריכא דכתיב גבי חרמי כהנים (ויקרא כז) והיה השדה בצאתו ביובל קודש (קדשים) לה' כשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו וקדש קדשים לאו דוקא אלא כלומר קדש לה' ומ"ו אומר דאפי' נמי לא דריש כב][ג](כלל דרשי) כל לרבות חרמי כהנים מ"מ הוא יודע דפשטיה דקרא דקדש קדשים קאי לחרמי כהנים דכתיב בתריה לא יגאל ולא ימכר והיינו חרמי כהנים דאין להן פדיון דאילו חרמי בד"ה אדרבה כל עיקרן לפדיון קיימי ומיהו מ"מ היה צריך ייתור לרבות להקדש עילוי כג] *מדה קדש לה' דמשמע דממעט להו אבל לענין מעילה מפשטיה שמעינן :

גופא [המקדיש עולה לב"ה] אין בה אלא עיכוב גזברין · כלומר שומת הגזברין שיעכבו אותה מלשוחטה עד שישומו אותה ולא יוכלו לעכב לשחוט עד שיפד' דהקדש עילוי אינו אלא חוב מגזירת הכתוב : **מיתיבי** [המקדיש עולה לב"ה] אסור לשוחטה עד שתפדה · שהחרם נתפס על גוף העולה ומשני מדרבנן הוא דאסור לשוחטה אבל ודאי מן התורה מתחייב הוא לשלם הדמים לב"ה ובפרק טבול יום (זבחים קג·) אמר לא מיבעיא למאן דאמר קדשי ב"ה כד] מדאורייתא אלא אפילו למ"ד אין תפסי ה"מ בשר והשתא קשה טובא דהא מי איכא למ"ד קדשי ב"ה לא תפסי בהקדש עילוי ומתוך הלכה זו מיישבו רש"י לשם ופירש דלמ"ד תפסי היינו מקושיא דהכא דבעי לאוכוחי דאסור לשוחטו מן התורה אלא אפילו למ"ד לא תפסי היינו מהכא דמסיק היינו מדרבנן מכל מקום ה"מ בשר אבל עור תפיס ובעי פדייה : **ואי** מדרבנן אמאי ב' מעילות· וא"ת והא משכחת בכמה מקומות ומועלין מדרבנן גבי דם וביצי תורין (מעילה דף יב) וי"ל דה"מ במידי דלא בדילי מיניה אבל הכא בדילי כבר מחמת הקדש קמא א) : **א"ר** יוחנן [לרבנן] אחד קדשי מזבח ואחד קדשי ב"ה היו בכלל העמדה והערכה · ומתני' דאם מתו יקברו ב) קאי גם אקדשי קדשים דסיפא ור"ש פליג ולאמר קדשי ב"ה לא הוו [בכלל העמדה והערכה] : **ורשב"ל** אמר [לרבנן] קדשי [ג] מזבח לא הוו קדשי ב"ה הוו · ומתני' דאם מתו יקברו לא קאי אלא אקדשי ב"ה ולאע"ג דתני בתחילת הבבא אחד קדשי מזבח ואחד קדשי ב"ה אין מסכין אותם משמע דקאי כולה מתניתא אתרווייהו לא קשיא הא דהא ע"כ לא אכולה קאי דהא הקדש עילוי דלא קאי אלא אקדשי מזבח פה] ור"ש פליג אדרבנן ואמר דאדרבה איפכא מסתברא דקדשי ב"ה לא היו וקדשי מזבח היו וסברות הפוכות זו מזו : **ודברי** הכל בעל מום מעיקרו לא היה · ודוקא בקדשי מזבח אבל בקדשי ב"ה אפילו למאן דאית ליה הרי אין חילוק בין תם לבעל מום מעיקרו והכי מוכח כל הסוגיא : **אלא** לרשב"ל · דאמר דרבנן לא איירי כלל בקדשי מזבח דלא היו בכלל העמדה .[והערכה]

[ד] ואם מתו יפדו ג) [מיבעי ליה] קלת קשה מנא ליה כו] דילמא ד) [ה] מיירי בקדשי מזבח וטעמא דאין פודין הקדשים להאכילן לכלבים :

א) [וע"ע תוס' מנחות נב: ד"ה גזרו ותוס' מעילה ב: ד"ה ומי איכא] ב) נ"א לא קאי אמקדישין הקדש דסיפא וגי' נ"ק קאי גם אקדשי ב"ה דסיפא ג) גי' מהרש"ק ונ"ק ד) נ"א מודי

גזברין בלבד א][א] *(לעולם רבנן) וקרא למעילה דאתא למעילה למה ב] ליה קרא קדשי קדשים כתיב ביה ולטעמיך הא דא"ר ינאי *אין מעילה מפורשת מן התורה אלא בעולה בלבד שנא' °נפש כי תמעול מעל וחטאה בשגגה מקדשי ויקרא ה ה' ג] המיוחדין לה' אבל חטאת ואשם לא נפקא אלא מדרבי *דתניא רבי אומר °כל שם ג חלב לה' א לרבות אימורי קדשים קלים למעילה למה לי קרא קדשי קדשים כתיב בהו ד] אלא אע"ג דקדשי קדשים כתיב בהו בעי קרא לרבוינהו למעילה[ב] חרמים נמי אע"ג דקדשי קדשים כתיב בהו בעי קרא לרבויינהו למעילה ה] גופא המקדיש עולה לבד"ה אין בה אלא עיכוב גיזברין בלבד מיתיבי ב המקדיש עולה לבד"ה אסור לשוחטה עד שתפדה ג מדרבנן ה"נ מסתברא מדקתני סיפא אם עבר ושחטה מה שעשה עשוי ו] אלא מאי מדרבנן אי הכי אימא סיפא ומועלין שתי מעילות ואי (מעילה) מדרבנן אמאי שתי מעילות הכי קאמר וראויה למעול בה שתי מעילות : ואם מתו יקברו כו' : א"ר יוחנן לרבנן ד אחד *קדשי מזבח ואחד קדשי ב"ה היו בכלל העמדה והערכה ור"ל אמר לרבנן קדשי ב"ה היו בכלל העמדה והערכה *קדשי מזבח לא היו בכלל העמדה והערכה וזה וזה ז] מודה לר"ש *דקדשי ב"ה לא היו בכלל העמדה והערכה וקדשי מזבח היו בכלל העמדה והערכה וד"ה בעל מום מעיקרו לא היה בכלל העמדה והערכה תנן ר"ש אומר קדשי בדק הבית שמתו יפדו בשלמא לרבי יוחנן דאמר לרבנן אחד זה ואחד זה היו בכלל העמדה והערכה היינו דאיצטריך ר"ש לפרושי קדשי בדק הבית שמתו יפדו אלא לר"ל למה ליה לפרושי לימא אם מתו יפדו אמר לך ריש לקיש *ר"ש לא הוה ידע מאי דאמר ת"ק וה"ק ליה אי בקדשי מזבח מודינא לך ח] בקדשי בדק הבית אם מתו יפדו ט] תניא כותיה דרבי יוחנן א) °אם י] בהמה ב) אשר יקריבו שם כז ממנה ה בבעלי מומין *שיפדו הכתוב מדבר אתה אומר בבעלי מומין או אינו אלא בבהמה טמאה כשהוא אומר (א) °אם בבהמה שם טמאה ופדה בערכך ו הרי בהמה טמאה אמור

א) [מנחות קא· בכורות לז:] ב) נ"ל אשר לא יקריבו וכ"ה במנחות ובבכורות

יא] **גוזברין** · שאינה קריבה עד שיבואו הגזברין לעמוד על גבה כדאמרי' בעלמא (תענית דף כו·) היאך קרבנו של אדם קרב והוא אינו עומד ע"ג אבל שום דמים לא יהיב לבדק הבית וכ"ש לחרמי כהנים דהא אפילו רב הונא דהוה פליג אחרמי כהנים *הוה מודה אבדק הבית :

תורה אור

ומשני מדרבנן · (ב) *האיך ברייתא דלעיל דשייכא לקדשי מזבח למימרא דחייל עלייהו הקדש עילוי מדרבנן הוא דחייל דמדאורייתא ליכא אלא עיכוב גזברין ועולה נמי כי תירלה מדרבנן תירלה וקרא יב] לאסמכתא ועיקר קרא למעילה אתא לרבות חרמי כהנים למעילה והכי משמע כל החרם הוי לה' דאי איתהני מיניה פורתא מעל : **לרבות אימורי קדשים קלים למעילה** · דכתיב לה' (ג) מההיא דרבי מפיק ר' ינאי נמי קדשי קדשים דכל חלב כתיב ורבי היינו טעמא יג] דלאמר קדשים קלים דלדידיה משמע ליה דחטאת ואשם בכלל קדשי ה' הואיל ואין לבעלים בהן כלום ולא אילטריך לרבויי אימורים ולר' ינאי מיהא אילטריך לרבוייהו ואע"ג דכתיב בין בחטאת בין באשם קדשי קדשים בלו את אהרן · ל"א ירושלמי מכלן כלומר מאי משמע האי כל חרם דחייל אקדשי מזבח: יד] ***מי קרבי** (ד)· כלומר אם התפיסם לבדק הבית טו] אמאי מקרבינהו להו בלא פדיון דקאמר אין בה אלא עיכוב גזברין טז] *והאי קרא כתיב לעיל כל חרם קדש דמשמע דחרם חייל אכל יז] הקדש וקדש אסור לשחיטה ולהקרבה עד שתפדה הקדש[ג] בעילוי: **שתי מעילות**· אחת משום קדשי מזבח ואחת משום קדשי ב"ה ואי מדרבנן הא לא חיילא קדושת ב"ה אלא מדרבנן : **ראויה** · אילו הויא קדושה בתרייתא *מדאורייתא וראוי אי לאו (דמדר' יח) [ד] בהוא) דהקדיש ולאו דאורייתא : **אחד קדשי מזבח כו'** · והאי אם מתו יקברו אכולהו קאי ר"ש ורבנן תרווייהו ילפי טעמייהו מקרא לקמן בין אליבא דר' יוחנן בין אליבא דר"ל : **זה וזה** · רבי יוחנן ור"ל מודין לר"ש קדשי בדק הבית לא היו אבל קדשי מזבח היו מדקתני קדשי בדק הבית יפדו ולא אמר סתמא יפדו מכלל דדווקא קאמר : **ודברי הכל** · ועוד שניהם מודין לדברי הכל בין לרבי שמעון בין לרבנן בעל מום מעיקרו לא הוה בהעמדה והערכה בקדשי מזבח כדמפרש טעמא לקמן ובקדשי ב"ה לא מיירי מידי [ה]*) דבעל מום מעיקרו דמודו לרבנן קדשי בדק הבית בעו העמדה והערכה לא שנא בעל מום אחר הקדש ולא שנא קדם מומו להקדשו בעי העמדה והערכה דבקדשי ב"ה לא שאני לן בין בעל מום מעיקרא לתם ונעשה בעל מום שהרי על עלים ואבנים הן חלין : **היינו דאיצטריך ר"ש לפרושי** · דאי הוה אמר סתמא יפדו כיון דתנא קמא בתרווייהו איירי הוי משמע דאתרווייהו פליג להכי פריש : **אלא לר"ל** · דאמר רבנן לא קיימי אלא אקדשי ב"ה : **למה ליה** · לר"ש לפרושי : **לימא** · סתמא ואנא ידענא דלא קאי אלא אב"ה דהא בקדשי מזבח לא איירי כלל לעיל לא בפדייה ולא בקבורה: **ר"ש** · דמתני' לא הוה ידע מאי קאמרי רבנן וסבר דרבנן אתרווייהו קיימי :

*) נ"ל בבעל מום

ואמר

הוא מודה בבדק · נ"ק

הך נ"ק

[נ"ל מדרבנן נ"ק וב"ח]

[מעילה טו' ע"ש]

חולין קיז· מעילה טו· [כריתות כג:]

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואם בבהמה טמאה : (ב) רש"י ד"ה ומשני מדרבנן הך ברייתא: (ג) ד"ה לרבות וכו' ומההיא וכו' ורבי היינו טעמא דלא אמר קדשי קדשים דלדידיה : (ד) ד"ה מי קרבי · נ"ב זהו פי' לגי' הירושלמי וכן בסמוך :

סד"א נ"ק

דהא האי קרא כל חרם קדש דריש עולא דמשמע דחרם חל אכל הקדש והקדש אסור לשחיטה·נ"ק

[חולין קלה· שבועות יא:]

מדאורייתא ראויה למעול כו' דמדרבנן הוא הקדש כו' נ"ק

◆

רבינו גרשום

אמר לך עולא · אין מדאורייתא לא תפיס בהו חרם דהא המתפיס עולה לבדק הבית אין בה אלא עיכוב גזבר אלא מדרבנן קא אמינא דחל עליהו חרם וקרא דכתיב כל חרם למעילה הוא דאתא דמועלין בחרמין מריבוי דכל : למה לי קרא למעילה קדש קדשים כתיב אלמא דדינא בקדשי קדשים דמועלין בה : ולטעמיך הא דאמר ר' ינאי אין מעילה מפורשת כו' · ל"א והא רב הונא קרא קאמר ההוא מיתבעי לכדתנן כו' : ומי אמר עולא הכי והאמר עולא כו' · אלמא לא תפס' קדושי מזבח לקדשי בדק הבית וכ"ש חרמים דלא תפסי : וקדשי מזבח שהתפיסן לחרמי כהנים מי קרבינן · (כדקאמר עולה שהתפיסן לקדשי בדק הבית אין בה אלא עיכוב גזבר וכ"ש חרמים) והא קרא קאמר עולא כל חרם קדש קדשים מלמד שחל על כל קדש וקדש : אמר לך עולא · מדרבנן הוא דתפסי חרמים קדשי מזבח : והאי קרא כל חרם· לאו להכי אתא אלא אסמכתא בעלמא הוא ואלא קרא כל חרם למאי אתא מיבעי ליה כל למעילה דחרם כו' : עולה שהתפיסה לקדשי בדק הבית אסורה לשוחטה עד שתפדה · כדאמרן אם נדר נותן דמיו ואם נדבה נותן טובתה · מאי אסורה עד שתפדה מדרבנן : ואם עבר ושחטה · בלא פדייה מה שעשה עשוי : אי הכי אימא סיפא ומועלין בה · אם נהנה ממנה או מגיזתה אם נהנה ממנה : ב' מעילות אחד משום קדשי מזבח ואחד משום קדשי בדק הבית · ואי מדרבנן אסורה אמאי ב' מעילות' אימא ראויה למעול בה ב' מעילות אילו מדאורייתא אסור אבל כיון דמדרבנן אין בה אלא מעילה אחת : ואם מתו · בעלי מומין אותן שאמר אחד קדשי מזבח כו' : יקברו · ר' שמעון אומר קדשי בדק הבית אם מתו יפדו אמר ר' יוחנן לרבנן דאמר אם מתו יקברו אחד קדשי מזבח ואחד קדשי בדק הבית היו בכלל העמדה והערכה הילכך כיון דמתו ואי אפשר למעבד להו העמדה והערכה לא יפדו אלא יקברו : וריש לקיש אמר לרבנן קדשי בדק הבית היו בכלל העמדה ועליה קאמרי ואם מתו יקברו וזה וזה מודין בין ר' יוחנן בין ריש לקיש דלדברי שמעון קדשי מזבח היו בכלל העמדה והערכה קדשי בדק הבית לא היו דהא לא קאמר ר' שמעון בפירוש דיפדו אלא קדשי בדק הבית בלבד ודברי הכל בין רבנן בין ר' שמעון בין ר' יוחנן ובין ריש לקיש דבעל מום מעיקרא אם מת דיפדו דלא היה בכלל העמדה והערכה : [אלא לריש לקיש דאמר דלרבנן קדשי בדק הבית היו ועליהו קאמרי יקברו למה ליה לר' שמעון לפרושי לר' שמעון קדשי בדק הבית אם מתו יפדו ואנן ידעינן דאמאי דקאמרי רבנן קא מהדר ר' שמעון : אמר לך ריש לקיש · ר' שמעון לא הוה ידע על

◆

שיטה מקובצת

א] בלבד מדרבנן וקרא למעילה הוא דאתא ס"א אסמכתא בעלמא ואלא קרא למאי אתא מבעי ליה למעילה דחרמים למעילה כו': ב] למה לי קרא אות ה' נמחק : ג] ה' קדשים המיוחדין לה' ס"א חטאת ואשם מנין ת"ל נפש כי תמעול מעל ריבה למה לי קרא קדש קדשים כתיב בהו אלמא כו' : ד] בהו אלמא אע"ג תיבת אלא ל"ש : ה] למעילה ס"א הא רב הונא קרא קאמר מבעי ליה ההוא קרא לכדתניא וחכמי' אומרים סתם חרמים לכהנים שנאמר כל חרם בישראל וגו' א"כ מה ת"ל כל חרם קדש קדשים לה' מלמד שחל על קדשי קדשים ועל קדשים קלים מנלן דתפיס חרמים אקדשי מזבח אמר עולא דכתיב כל חרם על כל קדש וקדש חייל ומי אמר עולא הכי והא אמר עולא עולה שהתפיס לבדה"ב אין בה אלא עכוב גזברין בלבד אלמא לא תפסי קדשי בדה"ב אקדשי מזבח (מי מקרבינן)והא קרא קאמר וכל חרם קדש קדשים הוא לה' מדרבנן והא קרא אסמכתא בעלמא ואלא קרא למאי אתא מבעי ליה למעילה דחרמים·למעילה תיפוק לי מקדש קדשים קדש קדשים לא משמע ליה מי לא אמר ר' ינאי אין מעילה מפורשת כו' המיוחדים לה' איזה קדש המיוחד הוי אומר זה עולה אבל חטאת ואשם לא אתיין אלא מדרבי דתניא רבי אומר כל חלב לה' לרבות אימורי קדשים קלים למעילה אלמא קדשי קדשים לא משמע ליה עולא נמי קדשי קדשים לא משמע ליה · ושוה מכל וכל שם לשון ירושלמי שהיה לרש"י ז"ל והראב"ק ז"ל : ו] עשוי ואי מדאורייתא אמאי מה שעשה עשוי אלא : ז] וזה וזה מודים דלר"ש קדשי בדה"ב : ח] לך אי בקדשי : ט] יפדו · ל"א תנן אם מתו יקברו מאי לאו ארישא קתני אחד קדשי מזבח ואחד קדשי בדה"ב אין משנין אותן תיובתא דרשב"ל לא תרגימא אקדשי בדה"ב אי הכי אימא סיפא ר"ש אומר קדשי בדה"ב אם מתו יפדו אמאי כיון דתנא אקדשי בדה"ב קאי אימא ליה ר"ש אם מתו יפדו אמר לך רשב"ל ר"ש סבר דתנא קמא יקברו אתרווייהו קתני ואמר ליה ר"ש אי בקדשי מזבח קאמרת מודינא לך ואי בקדשי בדה"ב קאמרת לא מודינא לך תניא [בכורות דף ל"ו ע"א] כוותיה כו' : י] אם כל (כל) בהמה טמאה אשר לא יקריבו ממנה : יא] מה"ד עיכוב גזברין : יב] וקרא אסמכתא ועיקר : יג] טעמא דלא אמר קדשים : יד] מה"ד וקדשי מזבח מי : טו] הבית מי מקרבינן להו : טז] גזברין והא קרא : יז] קדש וקדש אסור לשחוט אות ה' י' נמחק: יח] דמדרבנן הוא דהקדיש תיבת בהו נמחק: יט] סבר עולא דיכול תיבת עולה נמחק: כ] ואמאי ליכא איסורא : כא] מדרבנן פי' מה דאמר עולא המתפיס עולה לחרמי כהנים מה שעשה עשוי היינו מדרבנן אבל מדאורייתא תיבת כלומר נמחק : כב] תיבות כלל דרשי ל"ש ונמחק : כג] עילוי ס"א משום דקרא קדש : כד] מדה"ב נתפסים אלא אפילו למ"ד אין נתפסים ה"מ בשר אבל עור תפיס ובעי פדייה והשתא : כה] מזבח ח"ג הך לא קאי אלא אקדשי בדה"ב וה"נ מוכח לרשב"ל דלרשב"ל לא קאי אקדשי מזבח ור"ש : כו] ליה לימא דמיירי תיבת דלמא ל"ש ונמחק :

הגהות הגר"א [א] גמ' לעולם רבנן · לעולם ל"ג : [ב] חרמים נמי כו' · למעילה · גרס"י ל"א מנלן אמר עולא כו' עד בלבד ואם איתא מי קרבי מדרבנן כו' עד גופא מנלן קאי אתיובתא פי' דקי"ל דחל על קדשי מזבח : [ג] רש"י ד"ה מי · בעילוי · נ"ל עילוי : [ד] ד"ה ראויה · בהוא · נ"ל הוא · דהקדיש נ"ל הקדש : [ה] ד"ה וד"ה · דבעל · נ"ל מבעל :

הגהות צ"ק [א] ומשני מדרבנן הא דדריש מכל חרם דיכול להתפיס לחרמי כהנים היינו : [ב] לא דריש כלל דהפי הקדש לה' ודרשי כל לרבות : [ג] קדשי מזבח לא היה בכלל העמדה והערכה קדשי ב"ה היה בכלל העמדה והערכה ומתני' : [ד] לימא ואם : [ה] מיירי נמי בקדשי :

תורה אור

ויקרא כז

הא מה אני מקיים °ואם א] [כל] בהמה* אשר (א) לא יקריבו ממנה קרבן לה' בבעלי מומין שיפדו יכול יפדו על מום עובר ת"ל אשר לא יקריבו ממנה ב] שאינה קריבה כל עיקר יצתה זו שאינה קריבה היום אלא למחר ואמר רחמנא עביד לה העמדה והערכה ג] אמר רב גידל אמר רב מ"ט ד] דריש לקיש דאמר לרבנן קדשי בדק הבית היו בכלל העמדה והערכה קדשי מזבח לא היו בכלל העמדה והערכה דאמר קרא °והעריך הכהן אותה בין טוב ובין רע איזהו דבר שאינו חלוק בין טוב לרע הוי אומר זה קדשי ב"ה ואמר קרא אותה למעוטי קדשי מזבח ורבי יוחנן אותה למעוטי מאי למעוטי בעל מום מעיקרו *ולתנא דבי לוי דאמר דאפילו בעל מום מעיקרו ה] בבכלל העמדה והערכה דתני לוי הכל היו בכלל העמדה והערכה ואפילו בעל מום מעיקרו וכן תני ו] (ר') לוי במתניתיה ואפי' חיה ואפילו עופות ז] והכתיב אותה קשיא אמר רב יהודה אמר רב מ"ט דר"ש דאמר קדשי מזבח היו בכלל העמדה והערכה קדשי ב"ה לא היו דאמר קרא °והעריך הכהן אותה בין טוב ובין רע איזהו דבר שחלוק בין טוב ובין רע הוי אומר זה קדשי מזבח ואמר קרא אותה למעוטי ב"ה אי הכי בין טוב לרע מיבעי ליה קשיא ח] מיתיבי מתו תמימין יקברו ובעלי מומין יפדו בד"א בקדשי מזבח אבל בקדשי ב"ה בין תמימין בין בעלי מומים יקברו ר"ש אומר אחד קדשי מזבח ואחד קדשי בדק הבית תמימים יקברו בעלי מומין יפדו תיובתא דרבי יוחנן מרישא אמר לך ר' יוחנן הכא במאי עסקינן בבעל מום מעיקרו ה"נ מסתברא דאי תימא שקדם הקדישן את מומן ליפלוג ר"ש עלה אלא לאו ש"מ בבעל מום מעיקרו אלא לימא תיהוי תיובתיה דר"ל ר"ל מוקים לה בשקדם הקדישן את מומן אי הכי ניפלוג ר"ש עלה ר"ל מיפך אפיך [א] והכי מותיב ממכילתא אחריתי מתו בין תמימין בין בעלי מומין [ב] יקברו [בד"א בקדשי ב"ה אבל בקדשים יפדו] ר"ש אומר תמימים יקברו ובעלי מומין יפדו ט] תיובתא דרבי יוחנן מסיפא אמר לך ר' יוחנן הכא במאי עסקינן בבעל מום מעיקרו ה"נ מסתברא דאי תימא בשקדם הקדישן את מומן ניפלוג ר"ש עלה אלא לימא תיהוי תיובתיה דר"ל אמר לך ר"ל הכא במאי עסקינן בשקדם הקדישן את מומן וניפלוג ר"ש עלה אמר לך ר"ל ה"נ דפליג ר"ש א"לר' ירמיה לרבי זירא לר"ל דאמר לרבנן קדשי מזבח לא היו בכלל העמדה והערכה וקתני י] קדשי מזבח בעלי

ואמר רחמנא עביד לה העמדה והערכה · דכתיב בתריה והעמיד והעריך וגו' והא ודאי קדשי מזבח היא מדבעינן מום קבוע דאי בדק הבית תמימים נמי מפרקי דמאי איכפת להו אי תם אי בעל מום אלמא קדשי מזבח נמי היו בכלל העמדה והערכה לרבנן דהא ברייתא רבנן היא דהא סתם סיפרא היא וסתם סיפרא ר' יהודה (בכורות דף סא·) בל פלוגתא דר"ש והיינו כרבי יוחנן ומהכא שמעינן קדשי מזבח לרבנן וממתני' שמעינן קדשי ב"ה מדקאמר ר"ש קדשי בדק הבית יפדו מכלל דשמעינהו לרבנן דאמרי יקברו : **בין טוב ובין רע** · משמע אחד טוב ואחד רע דשניהן שוין תם ובעל מום : **אותה למעוטי קדשי מזבח** · ולא קאי האי והעמיד והעריך ארישא דקרא דמשתעי בקדשי מזבח : **ור' יוחנן** · אית ליה ודאי דהאי בין טוב ובין רע בקדשי ב"ה קאי ומיהו והעמיד והעריך ארישא דקרא דאוקימנא בקדשי מזבח ואסיפא דמשתעי יא] בב"ה קאי [ג] ואותה למעוטי בעל מום מעיקרו בקדשי מזבח ולר"ל לא צריך בעל מום מעיקרו למעוטי דהוא אמר לרבנן קדשי מזבח לא היו ואפילו קדם הקדישן למומן וכ"ש האי : **ואפי' חיה ועופות** · כגון אווזין ותרנגולין דלא שייכי כלל למזבח: **בין טוב לרע מבעי ליה** · יב] (ב) משמע דהוי חילוק בין טוב לרע ובין טוב ובין רע משמע אחד טוב ואחד רע ושניהן שוין : **מתו תמימים יקברו** · אפילו הנך דליתנהו בכלל העמדה והערכה היכא דמתו תמימים עבוד רבנן מעלה דיקברו הואיל והוו חזי להקרבה : **בקדשי מזבח** · קס"ד השתא משום דלא היו בכלל העמדה והערכה: **אבל בקדשי בד"ה כו'** · דהיו בהעמדה והערכה : **ר"ש אומר כו' תמימין יקברו** · משום מעלה : **ובעלי מומין יפדו** · לקמיה פריך היכי קאמר ר"ש יג] קדשי מזבח [יפדו] הא בין רבי יוחנן בין ר"ל אמרי דלר"ש קדשי מזבח הוו בכלל העמדה והערכה (ג) : יד] **מרישא תיובתא לרבי יוחנן** · דקתני לרבנן בקדשי מזבח יפדו : **בבעל מום מעיקרו** · משום הכי טו] יפדו ובקדשי ב"ה יקברו דהתם לא שני בין בעל מום מעיקרו לקדם הקדישו למומו : [ד] **והכי מסתברא** · דאי בשקדם הקדישו את מומו וטעמייהו דרבנן כדר"ל דקדשי מזבח לא היו בכלל העמדה והערכה ליפלוג ר"ש עלה ולימא בקדשי מזבח יקברו דהא לר"ש קדשי מזבח היו בהעמדה והערכה אלא מדלא פליג ש"מ בבעל מום מעיקרו קאי [ה] ומשום הכי (ד) קדשי מזבח יפדו וקדשי ב"ה נמי יפדו טז] דלר"ש (נמי) קדשי ב"ה לא היו : **לימא תיהוי תיובתא דר"ל** · דהא מגופה שמעינן דאבעל מום מעיקרו קאי והשתא י"ל טעמא יז] דבעל מום מעיקרו הא קדם הקדישו למומו לרבנן נמי יקברו יח] : **בשקדם הקדישו את מומו** · וטעמייהו דרבנן משום דקדשי מזבח לא היו : **נפלוג ר"ש עלה** · דקדשי מזבח ונימא יקברו ואמאי קתני לר"ש אחד קדשי מזבח וא' קדשי ב"ה יפדו: **ומשני ר"ל מיפך אפיך** [ו] יט] **והכי מותיב ממכילתא אחריתי** · דאשכח ברייתא אחריתי דמהפך לה [ז] ומותיב לה הכי לר' יוחנן כ] דרשב"ל לא מייתי לה להא תיובתא לר' יוחנן כדגרסי' לה הכא דקתני בר"ש בהדיא קדשי [ח] מזבח יפדו : **אלא מיפך אפיך והכי מותיב לה כדאשכחנא במכילתא אחריתי בין תמימים כו'** · כא] ואע"ג דבין האי לישנא ללישנא דלעיל כי דייקת בה ליכא מידי (ה) [ט] אלא כב] (לאו) דקתני בהדיא לר"ש קדשי מזבח יפדו : **במה דברים אמורים** · דקאמר ת"ק בעלי מומין יקברו בקדשי ב"ה אבל קדשי מזבח יפדו דלא היו בהעמדה והערכה ואתא ר' שמעון לחלוק בקדשי ב"ה דאמרת יקברו לדידי יפדו : **תיובתא דר' יוחנן מהך סיפא** · דקתני לת"ק אבל בקדשי מזבח יפדו : **בבעל מום מעיקרו** · כג] ובב"ה יקבר דהתם לא שני לן בין תם מעיקרו לבעל מום מעיקרו : **ניפלוג רבי שמעון עלה** · ונימא תרתי קדשי ב"ה יפדו וקדשי מזבח יקברו אלא מדלא פליג אלא בקדשי ב"ה דקאמרי איהו יקברו ואיהו יפדו ובקדשי מזבח שתיק ממאי דאמרי רבנן יפדו ש"מ בבעל מום מעיקרו איירי : **ה"נ דפליג** · ותנא לך פלוגתייהו בב"ה וה"ה דפליג עלייהו נמי בקדשי מזבח דיקברו : **לריש לקיש דאמר לרבנן כו'** · (ו) הא דקתני בהך ברייתא קדשי מזבח יפדו מוקים לה אפילו בקדם הקדישן את מומן ש"מ כו' בשלמא לר' יוחנן דמוקים לה בבעל מום מעיקרו לא איכפת לן אם נפדה לכלבים דהא לא נחתא מעולם קדושה לגופיה אלא לריש לקיש איכא למיבעי :

הכא

הא מה אני מקיים *(כל הבהמה) אשר לא יקריב ממנה בבעלי מומין שיפדו · ואין לומר דאימא איפכא דקרא דאשר [לא] יקריבו משמע דאינה פסולה אלא להקרבה אבל להדיוט שריא : **ואמר** רחמנא עביד לה העמדה והערכה · דבהאי קרא דאשר לא יקריבו כתיב והעמיד והעריך וסתם סיפרא ר' יהודה אלמא רבנן דעלמא אית להו העמדה בקדשי מזבח ובקדשי ב"ה ק"ל ממתניתין מדקאמר ר"ש יפדו מכלל דלרבנן לא יפדו *א"נ קדשי ב"ה ק"ל מדכתיב והעמידו הכהן בין טוב ובין רע איזהו דבר שאין חילוק בין טוב לרע הוי אומר זה קדשי ב"ה *ר"ש: **אפילו** חיה ואפילו עוף · כגון שמתפיס תרנגולין לב"ה והא דאמרינן מנחות (דף ק:) אין לעופות פדיון ה"מ בשקדשה קדושת הגוף למזבח : **תמימים** יקברו בעלי מומין יפדו · הכא ס"ד משום דקדשי מזבח לא היו בכלל העמדה והערכה ותמימים יקברו דאין בהן מום ואין רשאין לפדות °בלא מום : **רבי** שמעון אומר תמימים יקברו · דכי נמי קדשי ב"ה לא היו כדמפרש לקמן טעמא משום דחזו להקרבה : **הכא** במאי עסקינן בבעל מום מעיקרו · ואפ"ה בקדשי ב"ה יקברו דבכל ענין היו דלא שייך לפלוגי בין תם מעיקרו לבעל מום מעיקרו הואיל ואינן עומדות אלא לדמיהן : **רבי** שב"ל *) מפיק ותני במכילתין אחריתי והך דלעיל משבשתא אלא בין תמימין בין בעלי מומין יקברו ומיירי בקדשי ב"ה וכדרבנן דאמרי שהיו [בכלל כו'] ר"ש אומר [תמימים] יקברו כדאמר לקמן משום דחזו להקרבה ומחמירין ביה קדושת מזבח במה דברים אמורים בקדשי ב"ה אתאן לת"ק ולכך אמר כד] יקברו אבל קדשי מזבח כו' רש"א תמימין יקברו אבל

*) נ"א מפיך ותני והכי מותיב ממכילתא וכו' נ"ק

[נ"ל ואם בסתם נ"ק]

טמאה אשר

[נ"ל רש"י א"כ כו']

[הנ"ק גורס כאן רש"י וכתב דהאי א' נמי ליתא בכ"י שלפנינו]

רבינו גרשום

מאי אמרי רבנן יקברו והכי קאמר להו אי בקדשי מזבח תנן אם מתו יקברו כו' · (בסוגיא דת"ק) תניא כותיה דר' יוחנן כדקאמר לרבנן אחד זה ואחד זה היו בכלל העמדה והערכה] ואם כל בהמה טמאה וגו' והעמיד את הבהמה לפני הכהן דבעי העמדה והערכה בין קדשי מזבח ובין קדשי בדק הבית דבעלי מומין קבועין היינו שהיו קדשי מזבח ובהמה טמאה ממש היינו קדשי בדק הבית דאינה קדושה אלא לדמיה וכתי' בתרוייהו העמדה והערכה : ל"א מדקתני וכולהו כלישנא קמא:מ"ט דר' יוחנן דאמר לרבנן אחד זה ואחד זה היו בכלל העמדה והערכה דכתיב ואם כל בהמה טמאה כו' איזהו דבר שאינו חולק בין טוב לרע · כלומר דבין תם ובין בעל מום קדושתו שוה היינו קדשי בדק הבית דאינן אלא לדמים וכתי' אותה והעריך אותה למעוטי קדשי מזבח · ור' יוחנן סבר אותה לרבנן למעוטי בעל מום מעיקרא דאינן בכלל העמדה והערכה · ל"א תנא מאי טעמא דרבי שמעון דאמר קדשי מזבח היו קדשי בדק הבית לא היו כדאמרן לעיל וזה וזה מודים כו' : איזהו דבר שחלוק בין טוב לרע · בין תם לבעל מום אלו קדשי מזבח דתם קרב ולא בעל מום וכתי' אותה והעריך למעוטי קדשי בדק הבית אי הכי לר' שמעון בין טוב ובין רע בין טוב לרע מיבעי ליה למיכתב אי בקדשי מזבח מיירי קשיא לר' שמעון: מיתיבי קדשי מזבח תמימים יקברו בעלי מומים יפדו קדשי בדק הבית בין תמימים ובין בעלי מומים יקברו והא ברייתא דייקא כריש לקיש אליבא (דרבי שמעון) [דרבנן] דאמר קדשי בדק הבית היו קדשי מזבח לא היו : ר' שמעון אומר אחד קדשי כו' · מאי לאו בתם דקתני בעלי מומין יפדו לא בשקדם הקדישן מומן קתני וקשיא לר' יוחנן מרישא דברייתא דקתני בעלי מומין יפדו דהא ר' יוחנן אמר לרבנן בין קדשי מזבח בין קדשי בדק הבית היו בכלל העמדה והערכה דיקברו ומיירי בשקדם הקדישן את מומן והא ברייתא קתני יפדו [ותיובתא לרבי יוחנן מרישא : אמר לך ר' יוחנן רישא במאי עסקינן · דיפדו בבעל מום מעיקרא דדברי הכל לא היו בכלל העמדה והערכה : הכי נמי מסתברא · דבבעל מום מעיקרא דאי בשקדם הקדישן את מומן קאמר יפדו] : ליפלוג ר' שמעון עלה דרישא · ולימא יקברו דהא אמרן זה וזה מודין דלר' שמעון דקדשי מזבח היו בכלל העמדה והערכה:ל"א קשיא סיפא לר"ש דמתני' דקאמר סיפא דהא ברייתא ר' שמעון אמר אחד קדשי מזבח ואחד קדשי בדק הבית תמימים יקברו בעלי מומין יפדו וקשיא דרבי שמעון אדרבי שמעון דהא ר' שמעון קאמר לעיל קדשי מזבח היו אלא לאו ש"מ סיפא נמי דקאמר ר' שמעון בעלי מומין יפדו בבעל מום מעיקרא קאמר דלא היו בכלל העמדה והערכה'והשתא קא דייק ברייתא אבל בשקדם הקדישן את מומן מאי בעי העמדה והערכה נימא תיהוי תיובתא דריש לקיש דהא אמר לעיל דלרבנן קדשי מזבח לא היו : ריש לקיש מוקים לה לעיל לרבנן בשקדם הקדישן את מומן · ואפי' הכי לרבנן קדשי מזבח לא היו ואף הכא נמי לא היו אלא יפדו : אי הכי הדר קושיין דליפלוג ר' שמעון ברישא דהא אמר קדשי מזבח [illegible]

שיטה מקובצת

א] ואם כל ב' בהמה טמאה אשר : ב] ממנה מי שאינה : ג] והערכה · ל"א מדקתני הרי בהמה טמאה אמור מכלל דכי הדדי ניננהו וקבור כתיבי קדשי מזבח וכתיבי קדשי בדה"ב ועלייהו כתיב והעמיד והעריך ד] מ"ט · דר"ל אליבא דרבנן דכתיב ואם כל בהמה טמאה אשר לא יקריבו ממנה קרבן לה' וכתיב בה בבהמה טמאה ופדה בערכך כתיב קדשי מזבח וכתיב קדשי בדה"ב ועלייהו כתיב והעמיד והעריך ורשב"ל מ"מ ותיבת דר"ל נמחק : ה] מעיקרו הוי בכללו : ו] רבי ת' נמחק : ז] עופות מאי טעמא אותה לתנא דבי לוי קשיא א"ל תיבת והכתיב נרשם עליו קו למעלה להורות כי לפ"ד ראוי למחוק : ח] קשיא מיתיבי קדשי מזבח תמימין יקברו בעלי מומין יפדו קדשי בדה"ב בין תמימין בין בעלי מומין יקברו ר"ש אומר אחד קדשי מזבח ואחד קדשי בדק הבית תמימין יקברו ובעלי מומין יפדו מאי לאו בתם ונעשה בעל מום קשיא א"ל מרישא א"ל ר' יוחנן מום מעיקרו ה"נ מסתברא דאי תימא בתם ונעשה בעל מום נפלוג ר"ש ברישא קשיא סיפא לר"ש אלא לאו ש"מ בבעל מום מעיקרו אבל בתם ונעשה בעל מום מאי בעי העמדה והערכה נימא תהוי תיובתא דר"ל מוקי בתם ונעשה בעל מום אי הכי קשיא ספא לר"ש אמר לך תני בסיפא בקדשי מזבח ר"ש אומר בין תמימין ובין בע"מ יקברו ל"א אפיך ומותיב מפיך והכי מותיב מכילתא אחריתי מתו בין תמימין ובין בעלי מומין יקברו ר"ש אומר תמימין יפדו בקדשי בדה"ב אבל בקדשי מזבח תמימין יקברו ובע"מ יפדו אבל בתם ונעשה בעל מום והתיובתא דר"ל לא בבעל מום מעיקרו ה"נ מסתברא דאי תימא בתם ונעשה בעל מום נפלוג ר"ש בקדשי מזבח אלא לאו ש"מ בבעל מום מעיקרא אבל בתם ונעשה בעל מום בעי העמדה והערכה נימא תהוי תיובתא דר"ל ר"ל מוקי בתם ונעשה בע"מ א"ה נפליג ר"ש (ברישא) בסיפא בקדשי מזבח א"ל ר"ל מובח ר"ש אומר בין תמימין ובין בע"מ יקברו וכן גרים הראב"ק ז"ל כך יש בס"א : ט] [illegible] בדה"ב אבל בקדשי מזבח תמימין יקברו ובע"מ יפדו תיובתא : י] בקדשי מזבח : יא] דמש [illegible] אות ב' נמחק: יב] ליה הוי משמע דיש חילוק אות ד' נמחק:יג] ר"ש בקדשי מזבח יפדו הא דר' יוחנן מרישא אות ל' נמחק : טו] הכי נמי יפדו : טז] יפדו לר"ש דהא לא היו בכלל [illegible]

הגהות הב"ח (א) גמ' [illegible] (ב) רש"י ד"ה בין טוב לרע [illegible] (ג) ד"ה [illegible]

גליון הש"ס [illegible]

הגהות צ"ק [illegible]

בעלי מומין יפדו ומוקמינן לה בשקדם הקדישן את מומן שמע מינה *פודין את הקדשים להאכילן לכלבים הכא במאי עסקינן בשעבר ושחטן כדתניא א] כל הקדשים שנפל בהן מום ושחטן ר"מ אומר יקברו ^א וחכמים אומרים יפדו ב] א"ל רבי ירמיה לרבי זירא לר' שמעון דאמר קדשי בדק הבית לא הוו בכלל העמדה והערכה אמאי תמימים יקברו משום ב] דחזו להקרבה כדתניא *^ב המתפיס תמימים לבדק הבית כשהן נפדין אינן נפדין אלא למזבח שכל הראוי למזבח אינו יוצא מידי מזבח לעולם א"ל רב פפא לאביי ואמרי לה [א] ג] רבא [ב] לר' יוחנן דמוקים לה בבעל מום מעיקרו ד] וכולי עלמא סבירא להו דבעל מום מעיקרו דלא הוי בכלל העמדה והערכה ה] ולא והתנן *כל הקדשים שקדם מום קבוע להקדשן ונפדו ^ג חייבין בבכורה ^ד ובמתנות ויוצאין לחולין ^ה ליגזז וליעבד ולדן וחלבן מותר לאחר פדיונן ^ו והשוחטן בחוץ פטור ^ז ואין עושין תמורה ואם מתו יפדו *ואמר רב יהודה אמר רב זו דברי ר"ש ו] דאמר קדשי מזבח היו בכלל העמדה והערכה קדשי ב"ה לא היו כדתנן ר"ש אומר קדשי ב"ה אם מתו יפדו ומודה ר"ש בבעל מום מעיקרו שנפדה מ"ט דאמר קרא אותה אותה למעוטי בעל מום מעיקרו אבל חכמים אומרים אפילו בעל מום מעיקרו הי' בכלל העמדה והערכה א"ל *מאן חכמים תנא דבי לוי אי הכי זו דברי ר"ש ותו לא זו *דברי ר"ש ומחלוקתו מיבעי ליה אמר ליה האי דלא קתני הכי [ג] משום דרב סבר לה כריש לקיש דאמר לרבנן קדשי בדק הבית היו בכלל העמדה והערכה קדשי מזבח לא היו ז] ורישא קתני ואם מתו יפדו וסיפא קתני אם מתו יקברו ואיבעית אימא רב כרבי יוחנן סבירא ליה ודקא קשיא לך זו דברי רבי שמעון ומחלוקתו מיבעי ליה ח] אימא הכי נמי:

מתני' ואלו הן *הנקברין ^ח קדשים ט] שהפילו יקברו הפילה שליא תקבר ושור הנסקל ועגלה ערופה וצפרי מצורע *ושיער נזיר ופטר חמור ובשר בחלב וחולין שנשחטו בעזרה *רבי שמעון י] אומר חולין שנשחטו בעזרה ישרפו וכן חיה שנשחטה בעזרה ואלו הן הנשרפין ^ט חמץ בפסח ישרף א) ותרומה טמאה (א) והערלה וכלאי הכרם את שדרכן לשרוף ישרוף ואת שדרכן להקבר יקבר יא] ^י ומדליקין בפת ובשמן של תרומה ^כ כל הקדשים שנשחטו חוץ לזמנן וחוץ למקומן הרי אלו ישרפו אשם

א) [עתוס' פסחים כ: ד"ה לאוי ועתוס' שבת כה: ד"ה כן]

הכא במאי עסקינן · הא דקתני אם מתו לא מתו ממש אלא שעבר ושחטן קודם פדיון יב] דקאמר יפדו ויאכלו : **ר"מ אומר יקברו** · כר"ש דאמר קדשי מזבח היו בהעמדה והערכה : **יפדו** · שלא היו בהעמדה והערכה : **משום דחזו להקרבה** · עבוד יג] להו מעלה בתמימים (ב) דמזבח : **לרבי יוחנן דמוקים לה בבעל מום מעיקרו** · ואמר משום הכי לא פליג ר"ש עלה אלמא דכ"ע בעל מום מעיקרו לא בעי העמדה והערכה והתנן כו' דבשלמא לר"ל ליכא לאקשויי דהוא מוקים לה בתם ונעשה בעל מום לאחר הקדש ואיכא למימר דבעל מום מעיקרו הוי כהקדש ב"ה דאע"ג דלמזבח אקדשיה אפ"ה כבדק הבית דמי דלא קדיש אלא לדמי והוי בהעמדה והערכה לרבנן אלא לר' יוחנן קשיא : **ובמתנות** · זרוע ולחיים וקיבה : **ליגזז וליעבד** · לאחר פדיונן יד] : **ולדן** טו] **וחלבן מותר** · אפילו איעבר קודם פדיונן ואיתיליד לאחר פדיונן : **ואמר רב** טז] **עלה** · בפרק שני דבכורות הא דתנן יפדו זו דברי ר"ש דאמר קדשי ב"ה אם מתו יפדו והאי בעל מום מעיקרו כקדשי בדק הבית חשיב ליה אבל חכמים כו' : יז] **ומחלוקתו** · דהא רבנן דפליגי עליה נמי יח] אוקמת דבעל מום מעיקרו לא הוה בכלל העמדה (ג) והערכה : להכי לא אמר רב זו דברי ר"ש ומחלוקתו דאיהו סבר לה כר' שמעון בן לקיש דאמר לרבנן קדשי מזבח לא היו בכלל העמדה והערכה והלכך לא מיתוקמא ההיא דבכורות כולה כרבנן משום דרישא דההיא דמיירי בבעל מום מעיקרו דתני יפדו מתוקמא אפילו לרבנן א) אבל סיפא קתני אבל קדשים שקדם הקדישן את מומן אם מתו יקברו לא אתיא כרבנן הלכך לא מיתוקמא כרבנן דהכא : **ואיבעית אימא רב כר' יוחנן ס"ל** · דאחד קדשי מזבח ואחד קדשי ב"ה בעי העמדה והערכה חוץ מבעל מום מעיקרו ובין רישא וסיפא דההיא יט] מצי לאוקומה נמי כרבנן וכר"ש ותני זו דברי רבי שמעון ומחלוקתו :

מתני' יקברו · הנפלים כ] : **שליא תקבר** · שאין שליא בלא ולד וכל הנך נקברים משום דאיסורי הנאה נינהו : כא] **חולין שנשחטו בעזרה ישרפו** · משום דמיחלפי בהו קדשים שאירע בהו פסול דאי אמר יקברו כיון דלא מוכחא מילתא אי חולין הוו אי קדשים אתו למימר נמי קדשים שאירע בהן פסול טומאה או פסול נותר יקברו וקיימא לן בפסחים בפ"ב (דף כד·) בקדש באש תשרף לימד על כל הפסולין שבקדש שהן בשרפה : **וכן חיה שנשחטה בעזרה** · ב) אפי' אם כב] חולין היא דליכא למיגזר משום דלא ליקבור קדשים פסולין דהא כ"ע ידעי דחיה במוקדשים ליכא ולא אתי לחלופי אפילו הכי תשרף : **חמץ בפסח** · בפסחים מפרש טעמא בפרק כל שעה (דף כז:) דגמר ליה מנותר : **תרומה טמאה** · נמי תשרף בבמה מדליקין (שבת כה·) מפרש טעמא דמותרת בהנאה דאמרינן נמי התם בפרק כל שעה (פסחים דף כג·) לך ניתנה להסיקה תחת תבשילך : **כלאי הכרם** · פן תקדש המלאה וגו' פן תוקד אש וערלה מכלאים כג] גמרה : **את שדרכן כו'** · הערלה וכלאי הכרם קאי אוכלין ישרפו ומשקין יקברו : **ומדליקין** · ליהנות בפת ובשמן של תרומה : **חוץ לזמנן** · כלומר ע"מ לאכלן חוץ לזמנן או לאכלן חוץ למקומן : **ישרפו** · כדפירשתי לעיל לימד על כל פסולין שבקדש כו' : **אשם**

א) עיין רש"ק ב) כ"א וקמ"ל אע"ג דליכא למיגזר וכו' נ"ק

בעלי מומין יפדו דלא היו בכלל העמדה תיובתא דרבי יוחנן אמר לך רבי יוחנן כו' תיובתא דרשב"ל ה"כ דפליג ר"ש ודקדק רש"י דברייתא קמייתא נמי נימא הכי ומאי אולמיה דהאי בתרייתא וי"ל דלא דמי דהא אקמייתא ליכא למימר הכי דאם בעלי מומין דת"ק מיירי שהוממו אחר הקדשן ובקדשי מזבח *סברא הוא לומר דר' שמעון דקאמר במילתיה אחד קדשי מזבח כד] יפדו בבעלי מומין · דתנא קמא מיירי שהוממו אחר שהוקדשו אבל בהך בתרייתא דר"ש לא איירי במילתיה כלל בקדשי מזבח *ובחד מילתיה הוא דרבנן דאמר אבל בקדשי מזבח בעלי מומין יפדו מיירי שפיר בשקדם הקדשן ור"ש פליג עלייהו *אבל לכך שנה התנא למילתיה משום דבמילתיה לא הזכיר כלל קדשי מזבח ולא גילה בדעתו כלל מה אומר בקדשי מזבח :

כדתניא כל הקדשים שנולדו בהן מום ושחטן ר"מ אומר יקברו · איירי בקדשי מזבח דסבר היו בכלל העמדה כר"ש ולרבי יוחנן אפי' כרבנן וחכ"א יפדו דס"ל לא היו בכלל העמדה לרשב"ל ניחא שפיר דהוא רבנן דמתני' דאמר דקדשי ב"ה היו קדשי מזבח לא היו אלא לרבי יוחנן דאמר בין לרבנן בין לר"ש קדשי מזבח היו מאן ניניהו רבנן דהכא וליכא למימר שקדם מומן להקדשן ופליגי בפלוגתא דתנא דבי לוי לעיל דבסוף פרק הנהנה מן ההקדש (מעילה יט:) גרים בהדיא קדשי מזבח תמימים ונעשו בעלי מומין ועבר ושחטן *ר"מ אומר יקברו וחכ"א יפדו ובספרים כתוב כה] ר"מ כר"ש רבנן דהכא כרבנן דהתם נימא תיהוי תיובתא דר' יוחנן אמר לך ר' יוחנן רבנן דהכא לחוד רבנן דהתם לחוד מיהו *מהך דהכא איכא לדחויי דמיירי בקדשי ב"ה וחכמים היינו ר"ש אבל בפרק הנהנה במעילה (גז"ם) תניא קדשי מזבח תמימים רבי אומר יקברו וחכ"א יפדו ומההיא ודאי איכא לשנויי דרבנן דהכא לחוד ורבנן דהתם לחוד ואין לתמוה לר' יוחנן למה לו לומר כן דג' מחלוקות [יט] נימא דרבנן דהכא כרבנן דהתם קדשי מזבח לא היו י"ל למתני' קשיא למדקאמר ר"ש דקדשי ב"ה אם מתו יפדו מלאיצטריך לפרושי ב"ה מכלל דת"ק מיירי בהן כלפירש כו] כל הסוגיא בספרים :

משום דחזו להקרבה · וקשיא לא"כ מאי קאמר בפ"ק דשבועות (דף יא:) גבי פרה שנשחטה תפלה [ופריך] הא בעי' העמדה כו' ומוקי לה כר"ש דאמר קדשי ב"ה לא היו ומה בכך הא תמימים היא ותקבר מיבעי ליה וי"ל דיש חילוק בדבר דודאי כשהקדיש קדשי ב"ה תמימים עבר בבל תקדישו ושינה בהן להקדיש שלא כמצותו למצות תמימים למזבח דין הוא לקוברן כשמתו אבל פרה שלא שינה במצותה תפלה [א] (למה נקט אותה עוד י"ל דודאי תמימים לבדק הבית שעומדין למזבח יש לנו [ב] להחמיר לתמרת מזבח) :

אלו הן הנשרפין ערלה וכלאי הכרם · צריך עיון בשלמא בכלאי הכרם דהא כתיבי פן תקדש המלאה *פן תוקד אש אלא ערלה צריך עיון טעמא מאי בשרפה ופי' רש"י משום דאיתקש לכלאי הכרם :

א) **הנשרפין** אפרן מותר ונקברים אפרן אסורי צריך עיון טעמא מאי ואומר מורי הרמ"ר דנשרפין כיון שצוה הכתוב לשורפן אחר שעשה כאילו נעשית מצותו ואין לך דבר שנעשית מצותו הלך אסוריה והא דאמר אשירה אסורה לעולם אף על פי שהזקיק הכתוב לשורפה (דברים יב) היינו משום דכתיב (שם יג) לא ידבק בידך מאומה מן החרם אבל הנקברין דלא הטעין הכתוב לשורפן משוך איסורייהו לעולם :

א) נ"ל דהתוס' גרסי להדיא במתני' הנשרפין אפרן מותר וכן כהלה מדברי תוס' לקמן ד"ה והנשרפים עיין רש"ק

כג א מיי' פ"א מהלכות אסורי מזבח הלכ' יא עי' כ"מ :
כד ב מיי' פ"ה מהלכות ערכין הלכה ה :
כה ג מיי' פ"ס מהלכות בכורות הלכה ח :
אין סברא הוא לומר נ"ק
כו ד מיי' פ"ס מהלכות בכורים הלכה ג :
כז ה מיי' פ"א מהלכות מעילה הלכה ט :
גי' נ"ק בהך מלתא דרבנן כו'
גי' נ"ק ולכך שנה התנא למילתיה ולא הזכיר כלל במילתיה קדשי וכו'
כח ו מיי' פ"ס מהלכות מעה"ק הלכה ז :
כט ז מיי' פ"א מהלכות תמורה הלכה יג :
ל ח מיי' פ"ס מהל' פסה"מ הלכה יא ופ"ד מהל' תמורה הלכ' י:
לא ט מיי' פ"ג מהלכות חמץ ומצה הלכה יא טוש"ע א"ח סי' תמה סעיף א בהגהים :
לב י מיי' פ"א מהלכות תרומות הלכה א :
ובספרים שלפנינו רבי אומר נ"ק
לג כ מיי' פ"ס מהל' פסה"מ הלכה א :

שיטה מקובצת

א] כדתניא ס"א קדשי מזבח תמימים ונעשו בעלי מומין ועבר ושחט ר"מ אומר יקברו וחכמים אומרים יפדו מדר"מ כר"ש רבנן דהכא כרבנן [illegible]

[לעיל לג. וש"נ]

[מנחות קא: תוספתא תמורה פ"ד]

בכורות יד: [חולין קל: לעיל י:]

[בכורות יד:]

הגהות הב"ח

(א) במשנה ותרומה טמאה וכלאי הכרם והערלה את : (ב) רש"י ד"ה משום וכו' בתמימים דחזו למזבח : (ג) ד"ה ומחלוקתו וכו' והערכה ומשני לסכי לא כצ"ל וסד"א :

◆

גליון הש"ס

מתני' קדשים שהפילו · עיין נדה דף מא ע"א תוס' ד"ה קסבר :

◆

רבינו גרשום

לך ר"ל תני בסיפא בקדשי מזבח [בין תמימי' ובין בע"מ יקברו] הואיל וחזו למזבח ע"י פדייה · עבדו בהו מעלה חומרא דיקברו דהא אינן יוצאין מידי מזבח : שמעת מינה פודין את הקדשים להאכילן לכלבים דהא כיון דמתו ופריק להו לא חזו אלא לכלבים : אלא הכא במאי עסקינן' כגון שעבר ושחטן קודם פדייה דהשתא כי פריק להו חזו למיכלנהו : וכדתניא כו' וחכ"א יפדו · מדר' מאיר כר' שמעון דאמר קדשי מזבח היו ויקברו : רבנן דהכא דאמרי יפדו כרבנן דהתם דלעיל אליבא דר' שמעון בן לקיש דאמר קדשי מזבח לא היו ויפדו : א) נימא תיהוי תיובתא כו' · זו דברי ר' שמעון דאמר קדשי בדק הבית אם מתו יפדו דלא היו בכלל העמדה והערכה והני קדש' שקדם מומן [בקדש] את הקדישן אע"ג דקדשו מזבח נינהו כיון דלא חל עליהן הקדש גמור למזבח הלכך דיניהו כקדשי בדק הבית דאם מתו יפדו דלא היו בכלל

[illegible]

אשם תלוי ישרף רבי יהודה אומר יקבר *חטאת העוף הבאה על הספק א] תשרף ר' יהודה אומר יטילנה לאמה ב כל הנקברין לא ישרפו וכל הנשרפין לא יקברו ר' יהודה אומר אם רצה להחמיר על עצמו לשרוף את הנקברין רשאי אמרו לו אינו מותר לשנות :

גמ' ב] שער הנזיר יקבר רמי ליה טבי לרב נחמן תנן שער הנזיר יקבר ורמינהו *האורג ג מלא הסיט מצמר בכור ג] [בבגד] ידלק הבגד ד משער הנזיר ופטר חמור בשק ידלק השק א"ל *כאן בנזיר טמא כאן בנזיר טהור אמר ליה שנית נזיר אנזיר פטר חמור אפטר חמור קשיא אישתיק ולא אמר ליה ולא מידי אמר ליה מידי שמיע לך בהא אמר ליה הכי אמר רב ששת כאן בשק כאן בשער איתמר נמי ד] אמר רבי יוסי ברבי חנינא כאן בשק כאן בשער רבי אלעזר אמר כאן בנזיר טהור כאן בנזיר טמא א"ל [א]ליבטל שק ברובא אמר רב פפא בציפורתא ציפורתא לישלופינהו א"ר ירמיה הא מני ר' יהודה היא דאמר אם רצה להחמיר על עצמו לשרוף את הנקברים רשאי אמר ליה קא קשיא לן לשלופינהו ואת מוקמת לה כר' יהודה הכי קאמינא אם אפשר לשלופינהו מוטב [ב]ואם לאו אוקמה כר' יהודה דאמר אם רצה להחמיר על עצמו לשרוף את הנקברין רשאי ה] : ואלו הן הנשרפין : אמר מר חמץ בפסח ישרף סתם לן תנא כר' יהודה *דאמר אין ביעור חמץ אלא שרפה : תרומה טמאה ו]והערלה כו': הא כיצד אוכלין בשרפה משקין בקבורה ז] : חטאת העוף כו': תניא א"ר יהודה ח] חטאת העוף הבאה על הספק יטילנה לאמה ט] ומנתחה אבר אבר וזורקן לאמה ומתגלגלת והולכת לנחל קדרון : כל הנקברין לא ישרפו כו' י] : מ"ט ה משום *דנקברין אפרן אסור ונשרפין אפרן מותר ונקברין אפרן אסור והתניא ו דם הנדה ז ובשר המת שנפרכו טהורין מאי לאו טהורין ומותרין לא טהורין ואסורין מתיב רב פנחס *ח עולת העוף שנתמצה דמה מוראתה ונוצה שלה יצאו מידי מעילה מאי לאו יצאו מידי מעילה ומותרין לא יצאו מידי מעילה ואסורין [ג]ונשרפין דהקדש אפרן מותר והא תניא *כל הנשרפין ט אפרם מותר חוץ מאפר אשירה ואפר דהקדש לעולם אסור ומיערב הוא דלא קעריב להו ותני להו משום דאשירה יש לה בטילה בעובד כוכבים הקדש אין לו בטילה עולמית קתני מיהא אפר הקדש לעולם אסור אמר רמי בר חמא כגון דנפלה דליקה בעצי הקדש מאליה [ד]כיון יא] דלא ידיע מאן [ה]דלא הוי איניש דלמעול דליפוק אפרן לחולין רב שמעיה אמר כי תניא הא מתניתא [ו]בתרומת הדשן תניא דלעולם אסור *דתניא ושמו בנחת י ושמו כולו ושמו שלא יפזר :

הדרן עלך יש בקדשי מזבח וסליקא לה מסכת תמורה

אשם תלוי ישרף · אם שחטו וקודם זריקת דמו נודע לו שלא חטא והשתא הוו *חולין שנשחטו בעזרה אבל אם לא נודע לו יאכל כשאר אשמות דאשם קרייה רחמנא בפרשת ויקרא לכפר על הספק ולהגין מן הייסורים עד שיוודע לו אם ודאי חטא ויביא חטאת כדאמרינן בכריתות בפ' בתרא (דף כו:) : **חטאת העוף כו'** · כגון אשה שהפילה יב] ספק ולד ספק אינו ולד כיון דחטאת [יולדת מן] העוף היא כדכתיב ובן יונה או תור לחטאת מביאתה על הספק דהואיל ואינה יג] נקטרת לא איכפת לן אי זריק דם על הספק ואינה נאכלת דשמא לא ולד היה וחולין היא זו ונבלה היא *ואין חולין נאכלין במליקה ותשרף דהוי לה כשאר קדשים פסולין ובמסכת נזיר (דף כט.) ילפינן שפיר דחטאת העוף באה על הספק: **יטילנה לאמה** · אמת המים עוברת בעזרה ויוצאה לנחל קדרון ואיידי יד] א)דעוף רך הוא מתמקמק ואינו עומד בקילוח המים: **כל הנשרפין לא יקברו** · דלמא אתי איניש ואשכח להו ואכיל להו : **ונקברין לא ישרפו** · בגמ' מפרש טעמא: **גמ' מלא הסיט** · מלא הרחקת ב)גודל מאצבע מה שהוא יכול להרחיק : **צמר בכור** · אסור בהנאה דקדשים הוא : **ידלק** · גבי צמר נקט בגד וגבי שער נקט שק כי אורחא דמילתא: **שער נזיר טהור ישרף** · דשרפה כתיבא ביה דכתיב ונתן על האש וגו' שער נזיר טמא לא כתיב ביה שרפה : **כאן בשק** · הא דקתני ידלק היינו שארג שער נזיר ופטר חמור בשק דאי אמרת יקבר אתי איניש ומתהני בה הואיל ואינו כלה עד לאחר זמן ומתני' טו] בשער עצמו שלא נארג ואיידי ואיידי בטהור או טמא: **ור' אלעזר אומר כו'** · ואיידי ואיידי בשק ופטר חמור לקמן משני לה ומוקים לה כר' יהודה: **ליבטל ברובא** · דהא קתני שער נזיר ופטר חמור בשק טז] במשמע מעט ממנו בבגד גדול של היתר יז] ואי קשיא הא דאמרי' במס' נדה (דף סא:) בגד שאבד בו כלאים ה"ז לא ימכרנו לעובד כוכבי' ואמאי אסור למוכרו וליבטל ההוא חוט ברובא כי היכי דאמרי' הכא הא לאו פירכא היא דבכלאים לא אמר ליבטל ברובא דעיקר איסור כלאים לא אסרה תורה אלא על ידי תערובת וכלאים מתרגמינן עירובין ולא שייך בהו ביטול: **בציפורתא** · שעשה מן האיסור צורת צפור בשק דחשיב דמיפה ליה לכולי שק ולא מיבטל : **הא מני** · דהשתא ס"ד דהכי מתרץ הא מני דאזיל לחומרא ר' יהודה היא : **אמר ליה קשיא לן נשלופינהו** · דאפשר בתקנה ואת מוקמת כר' יהודה היכא דאיכא תקנתא מי אמר רבי יהודה אמר ליה הכי קאמינא יח] לה א"א לשלופינהו מוטב ודקא קשיא לך פטר חמור אפטר חמור הא דקתני ישרף ובמתני' יקבר לא תיקשי בנזיר ג) (כאן בטמא כאן בטהור) אלא אוקמה כר' יהודה כולה ומיתוקמא שפיר: **מ"ט** · נקברין לא ישרפו משום דנקברים אפרן אסור ואתו ד)למישרייה: **דם הנדה ובשר המת** · ואע"ג דקי"ל במס' נדה (דף נה:) מטמאין לחין ויבשין יט] היכא דנעשו אפר בעלמא טהורין אם אין שם אלא תרווד רקב ומותר בהנאה ובשר המת מן הנקברין הוא ושרי אפרו: **שנתמצה דמה** · שנעשית מצותה: **מוראה ונוצה שלה** · נקברין נינהו דאמרי' בפ"ק דיומא (דף כא.) מוראה ועולה ודישון מזבח הפנימי והמנורה נבלעין במקומן: **ומותרין** · אפילו לכתחלה אם חפר ונטלן: **כל הנשרפין** · כגון חמץ ותרומה וערלה וכלאי הכרם אפרן מותר לכיבוס בגדים : **לעולם אסור ומיערב לא עריב כו'** · הא מקשה מפרש ואזיל לבריית' דלא תיקשי ליה היא גופה כיון דאפר עצי אשרה ואפר הקדש שניהן אסורין אמאי פליג להו מהדדי ולא תני חוץ מעצי אשרה ואפר הקדש ולא ליתני לעולם אסור ומפרש משום דאינן שוין דאשירה יש לה ביטול ביד עובד כוכבים כדקיי"ל במס' ע"ז (דף נב.) מנין לעובד כוכבים שפוסל אלוהו דכתיב פסילי אלהיהם כ] וכתיב ולקחת לך בפ' ר' ישמעאל (ע"ז דף נב.) בגמ' עבודת כוכבים של עובד כוכבים אסור כו' : **ה"ג לא הוה איניש דלמעול** · דאי הדליקה אדם מעל המסיק ונפק אפר לחולין והנך דטעונין שרפה בלא שום מעילה יצא אפרן לחולין דקליסא קדושתייהו הואיל ונפסלו והא דקתני אפר הקדש אסור היכא דליכא מעילה ולא הוה איניש דלמעול ובעצי הקדש קאמר : **כי תניא הא** · דאפר הקדש אסור במלא קומץ של הדשן קאמר שהכהן תורם בכל יום שחרית ונותנו אצל המזבח כדאמר בפ"ב דיומא (דף כב.) נאמר כאן והניח ונאמר להלן והניחו מה להלן בקומצו אף כאן בקומצו : **ושמו אצל המזבח ושמו כולו** · וכיון דטעון גניזה אסור בהנאה :

הדרן עלך יש בקדשי מזבח וסליקא לה מסכת תמורה

א) דעוף רך הוא מתמקמק ויוצא בקילוח נ"ק ב) ובשבת קו. פרש"י דמלא סיט כפול הוי מלא הרחקת גודל מאצבע אבל מלא סיט פשוט הוי הרחקת אמה מאצבע ע"ש ועיין בברטנורה בשבת ג) [כאן בשק כאן בשער כצ"ל] ד) נ"א למשרייהו ה) דהקדש אפרן מותרין וקשיא למה נקט הקדש וניחא דלרבותא נקטינן אפר הקדש הכא דבמתני' אגא דנשחטין כו' ונשרפין דהקדש אפרן נ"ק

אם אפשר למישלפינהו מוטב כו' *(כלל) לא קאי כלל אקושיא דליבטלינהו ברובא אלא אקושיא קמייתא דהתם קתני ידלק ובמתני' יקבר והלשון *לאו דוקא . כג]**ונשרפין** ה)מותרין *(הקדש קשיא) וניחא אי גרסי' נשרפין אפרן מותר וכן גרסי' במקצת ספרים מיהו יש ליישב דלאלימותא נקטה אפר הקדש הכא דמתני' דנשחטין חוץ לזמנן דאפרן מותר ומשום דבסמוך מותיב מינייהו דקאמר ונשרפין דהקדש כג] דאפרן מותר והתנא נסיב ליה הכא :

הדרן עלך יש בקדשי מזבח
וסליקא לה מסכת תמורה

מסורת הש"ס

עיין רש"ק שכתב דרש"י לא דק דהא רבנן ס"ל בריש' דמתני' דחולין שנשחטו בעזרה בעי קבורה ע"ש ובכריתות כג: פירש הטעם דהוי כזבח פסול:

הגהות הגר"א

[א] גמ' ליבטל שק נ"ב : [ב] שם ואם לאו הלשון דחוק ואפשר למגרס ואמינא לך והיה כתוב בר"ת וא"ל:[ג] שם ונשרפין דהקדש כו' פי' וכיון דאיכא נשרפין דאפרן אסור לא אתי למשריי' ו י ה א רשאי לשרוף הנקברין ויאמרו דאפרן דהללו אסור כן הולכך לפרש קושיות הגמ' דאל"כ היכן קתני דנשרפין דהקדש אפרן מותר ואפשר לומר ג"כ משום דקתני כל הנקברין לא ישרפו משמע כל הני דחשיב במתני' אף קדשים שהפילו כו' ואם איתא דנשרפין דהקדש אפרן אסור לא אתי למשריי' : [ד] שם כיון דלא ידיע מאן · נ"ב כ"ז : [ה] שם דלא הוי כו'· לא שייך הכא אלא בפ' כ"ש שבא לתרץ כיון דלא מיירי בפסולי המוקדשין אלא בעצי הקדש נפקו לחולין במעילת המדליק לכך קאמר שנפלה מאליה : [ו] שם בתרומת הדשן · פירש"י במלא קומץ של תרומת הדשן תניא כו' ואפשר דלהכי נקט כאן השיעור דקומץ דיותר מכאן מותר דושמו כולו היינו שיעור הקומץ :

רבינו גרשום

ל"ק הא בנזיר טמא הא בנזיר טהור' הא דקתני משער נזיר בשק ידלק היינו בשער נזיר טמא [נ' טהור] משום דדינו היינו לשלח תחת הדוד ולשרף הלכך נשרף · והא דתני יקבר היינו בשער נזיר טהור [נ' טמא] : ל"ק הא דקתני ומפטר חמור בשק ידלק היינו בשארג השער בשק דאי אמרת נקבר זמנין דמשכחת ליה איניש (והיה) [ויהיה] משתמש בו הלכך ידלק' הא בשער אבל בשער של פטר חמור שאינו ארוג יקבר שאפילו אם יבוא לידי אדם לאחר מיכן יניחנו דאינו ראוי לכלום · ובפלוגתא האי ובפלוגתא היינו כמו בתנאי אלא משום דר' יוסי ב"ר חנינא אמורא הוי מש"ה נקיט האי לישנא בפלוגתא : א"ל רב טבי ובשק אמאי ידלק השק וניבטל האי שער בשק ברובה : א"ר פפא בציפורתא כגון שארג מאותו שער נזיר בשק דמות עוף דמלאכה חשובה היא הלכך לא בטיל וידלק : ואכתי אמאי ידלק ונשלפינהו שלופי לאותו השער מן השק ויקברנו ולא ישרף השק : הא מני דישרף ר' יהודה היא דאמר במתני' אם רצה להחמיר כו' א"ל קשיא לן לשלופינהו דאנא קא בעינא למעבד ליה תקנתא דלא ישרף כלל ומוקמת לה את כר' יהודה דישרף : א"ל הכי קאמינא אם אפשר לשלופינהו [מוטב] (מותר) דלא ישרף ואם אי אפשר לשלופינהו [ידלק] אוקמא להא מתני' דקתני ידלק כר' יהודה דאמר אם רצה להחמיר כו' : אימר דאמר ר' יהודה אם רצה להחמיר היינו כשהן בפ"ע הנקבר ע"י תערובת כגון שק זה מי שמעת ליה דישרף תנא אם לא רצה לחלוץ ולקבור אלא לשרוף יחד רשאי כר' יהודה : את שדרכו לישרף · כגון אוכלין ישרף ואת שדרכו ליקבר כגון משקין דלא אפשר להו בשריפה יקבר : מדליקין את הנר ואת השמן ואת הפת האפוי (את התנור) כלומר דנהנה ממנה כהן בתרומה טמאה להסקה וניחוש אי משהי לה לתרומה לצורך הסקה דדלמא אתי בה לידי תקלה שמא יאכלנה : פת זריק לה לבין (עינים)[העצים] ומינכר מילתא דלא חזי (היסק) [תו לאכילה ושמן בכלי מאוס: [אשם תלוי שאירע בו פיסול ישרף · כדין שאר קדשים דהא נאכל הוא לכהנים כאשם ודאי:ר' יהודה אומר יקבר' משום דתני לה בברייתא בגמ' בהדי חולין שנשחטו בעזרה וכבר אמרי' במתני' לעיל דחולין שנשחטו בעזרה יקברו:חטאת העוף הבא על הספק' כגון יולדת ספק זכר או נקבה או ספק הפילה נפל ספק הפילה רוח או ספק זבה מביאה קרבן ואינו נאכל:(ר' יהודה אומר) תשרף' (כגון) [כיון] דחייבת להביא דינו כשאר קדשים פסולין דנשרפין ר' יהודה אומר יטילנה לאמה של מים היורד לנחל קדרון וזו היא קבורתו וקסבר כיון דאינו נאכל לא ישרף אלא יקבר כשאר נקברין שאין איסור [אלא]באכילה]:ת"ר אשם תלוי וחטאת העוף הבא על הספק' כיון דתני להו בהדי חולין שנשחטו בעזרה קא סבר ר' יהודה יקברו ובאשם שאירע בו פיסול קתני דאי לא אירע בו פסול נאכל הוא כדתניא במס' כריתות ר' יוסי בר' יהודה אומר אשם תלוי נאכל חטאת העוף הבא על הספק אינה נאכלת מ"ט אשם תלוי אין בו אלא ספק אחת ספק קדש הוא א) דספק חלב אכל ספק חולין דספק שומן הוא ואין בו אלא ספק חולין שנשחטו בעזרה מש"ה נאכלין ועוד משום דאמרינן מתנדב אדם ומביא אשם תלוי בכל יום שאם לא בא על חטא זה בא על [חטא] אחר:אבל חטאת העוף' יש בו ב' ספיקות של איסור ספק הוא חולין בעזרה וספק איסור נבילה משום דנמלקה ואי חולין היא אי אית בה איסור נבילה מש"ה אינו נאכל: דנקברין · אותן שדינן ליקבר אם שרפן אפרן אסור הלכך אסור לשנות שאם היה שורפן היו נהנין מאפרן כדקי"ל דנשרפין אפרן מותר:דם הנדה ובשר המת' שדרכן ליקבר אם לא נקברו וכבר הופרכו מעצמן ונעשו אפר (טהורין) מותרין[מאי לאו טהורים ומותרים] אפרן בהנאה: עולת העוף שמיצה דמה על קיר המזבח מוראה ונוצה שלה שאינה בהקטרה יצאו מידי מעילה שכבר יש להן שעת היתר שאין בהן מצות הקטרה וכבר נעשית מצותן דאין בהן שום מצוה הלכך יצאו מידי מעילה אבל היא עצמה (כשרה) [בשרה] מועלין בה עד שתצא לבית הדשן דלא נעשת מצותה עד (שהוסק) [שהוקטרה] שאין בה שעת היתר לכהנים דכולה כליל והא מוראה ונוצה דנקברין הן כדתנן המוראה והנוצה נבלעין בארץ במקומן ע"י · גם וקתני יצאו מידי מעילה מאי לאו יצאו מידי מעילה ומותר : לא יצאו ואסור · והאי [דלא] קא עריב להו דלא אמר חוץ מעצי אשירה ואפר הקדש אלא קא הדר·ואמר ואפר הקדש לעולם אסור משום דאשירה יש לה בטילה בעובד כוכבים דאי בטיל לה עובד כוכבים מותרת : הכא במאי עסקינן דאפר הקדש לעולם אסור·כגון שנפלה דליקה מאליה בהקדש דלא הוה איניש דלמעול בה דליק' מפיק אפר לחולין דזהו דין מעילה אם הוא דבר שמצותה בשריפה מאחר ששרפו שנעשה מצותו אין בו מעילה ואפרו מותר ואם הוא דבר שאין מצותו בשרפה כיון ששרפו שמעל בו יצא לחולין ואפרו מותר אבל כשנפלה דליקה מאליה דלא מעל בה אדם דלא יצאת לחולין הלכך אותו אפר הקדש לעולם אסור' והיינו טעמא דהמועל (אמר) חייב קרבן מעילה משום דכיון דמעל בה הוציאה לחולין ומשום (הכי) [כן] מביא קרבן מעילה דהוציא הקדש לחולין : רב שמעיה אמר כי תניא ההיא · דאפר הקדש לעולם אסור בתרומת הדשן ל"א היינו אפר הטעון גניזה : כדתניא ושמו אצל המזבח יכול למימר ושם המזבח אלא חד ושמו כולו ואידך ושמו דנפיק מוי"ו מיבעי ליה לושמו בנחת שלא יפזר סליק :

א) נ"ל ספק קודש הוא ספק חולין דספק חלב אכל ספק שומן הוא ואין בו וכו' · ב) נ"ל הך תירוצא לא קאי וכו' ·

עין משפט נר מצוה

לד א מיי' פי"ט מהל' פסה"מ הלכה י ופ"ח מהל' מחוסרי כפרה ה"ו: נ"ק

לה ב מיי' פי"ט מהל' פסה"מ הלכה יד :

לו ג מיי' פ"ג מהלכות בכורות הלכה יג :

לז ד מיי' פי"ט מהל' פסה"מ הלכה יב : כ"א אינו מדוקדק נ"ק

לח ה מיי' שם הלכה יג: כ"א אפילו דהקדש

לט ו מיי' פ"ה מהלכות איסורי ביאה הלכה יד טוש"ע י"ד סי' קפח סעיף ד :

מ ז מיי' פ"ג מהלכות טומאת מת הלכה י:

מא ח מיי' פ"ב מהל' מעילה הלכה ו :

[בנזיר מה: כתבו תוס' דל"ע מנ"ל דשער נזיר טמא מקבר ע"ש ד"ה רבי מאיר]

מב ט מיי' פי"ט מהל' פסה"מ הלכה יג :

מג י מיי' פ"ב מהל' תמידין ומוספין הל' טו :

גליון הש"ס

רש"י ד"ה כל הנשרפין וכו' דלמא אתי איניש · קשה לי למאי נצריך טעמא לזה כיון דמצותו בשרפה פשיטא דלא יקבר לבטל מצותו :

שיטה מקובצת

א] תשרף·עיין נזיר (דף כט) : ב] תיבות שער הנזיר יקבר נמחק : ג]בכור בבגד' ס"א בתוך הבגד ידלק הבגד·ע' תוס' בכורות (דף (לג) כו ב): ד] נמי · ס"א בפלוגתא דר' יוסי בר חנינא אמר כאן : ה] רשאי· ל"א אימר דאמר רבי יהודה בפני עצמו על ידי תערובות מי אמר תני אם לא רצה לחלוץ רשאי ותיבות אמר מר נמחק: ו] תרומה טמאה הערלה וכלאי הכרם את שדרכו כו' הא כיצד · ובקצת ס"י כתוב רק את שדרכו לישרף כו' הא כיצד וגירסא זאת היא עיקר וכן פי' רש"י במתני' את שדרכו כו' אערלה וכלאי הכרם קאי ולא רצה רש"י [לפרש] דקאי נמי על תרומה טמאה דשמן טמא ראוי להדלקה ויין טמא לזילוף אך יש לישב בשאר משקין ודוחק: ז]בקבורת ומדליקין בפת ובשמן של תרומה וניחוש דלמא אתי לידי תקלה אמר רבא פת דזריק לה לבין העצים שמן דשדי ליה בכלי מאוס · אשם תלוי כו' ת"ר אשם תלוי וחטאת העוף הבאה על הספק וחולין שנשחטו בעזרה ר' יהודה אומר יקבר ר' שמעון אומר ישרפו: ח] יהודה כיצד חטאת : ט] לאמה מנתחה אבר אבר וזורקה לאמה : י] כו' נ"א תניא אמרו לו אין מותר לשנות תדע שהרי נשרפין אפרן מותר ונקברין אפרן אסור ורמינהו דם כו' : יא] תיבות דלא ידיע מאן נמחק : יב] שהפילה ואינה יודעת אם הפילה מין חיוב אם מין פטור בפרק המפלת מפרש איזו מין חיוב איזו מין פטור וכיון דחטאת יולדת עוף היא כדכתיב כו' : יג] ואינה נאכלת לא תיבת נקטרת נמחק : יד] ואיידי דעוף רך תיבת דעוף נמחק : טו] ומתני' דקתני יקבר בשער : טז] בשק דמשמע מעט : יז] מתיבת ואי קשיא עד סוף הדבור נרשם בחצי לבנה: יח] קאמינא לך אם אפשר לשלופינהו מוטב ואם לאו דקא קשיא : יט] ויבשין אם נפרכו דנעשו תיבת היכא נמחק : כ] מתיבת וכתיב עד סוף הדבור נרשם בחצאי לבנה : כא] ג) כ"ת תיבת כלל נמחק נ"ל שהוא ר"ת כי תירוצו : כב] נשרפין דהקדש מותרין : כג] אפרן מותר והתנא אות ד' נמחק : סליק